

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 17.11.1969, sp. zn. 8 Cz 32/69, ECLI:CZ:NS:1969:8.CZ.32.1969.1

Číslo: 47/1970

Právní věta: V řízení o výkon rozhodnutí se nemůže žádný z rodičů dovolávat započtení částečného plnění vyživovací povinnosti k nezletilému dítěti učiněného před rozhodnutím o určení rozsahu vyživovací povinnosti, ať již soud - který rozhodoval o rozsahu vyživovací povinnosti - k takovému plnění nepřihlédl z jakýchkoli důvodů, nebo je započtl jakýmkoli způsobem. Suspenzivní účinek odvolání nastává jen tehdy, bylo-li odvolání podáno k tomu oprávněnou osobou a v zákonem stanovené lhůtě.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 17.11.1969

Spisová značka: 8 Cz 32/69

Číslo rozhodnutí: 47

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Odvolání, Rozhodnutí soudu, Výkon rozhodnutí, Vyživovací povinnost

Předpisy: 99/1963 Sb. § 206
§ 268

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 47/1970 sb. rozh.

V řízení o výkon rozhodnutí se nemůže žádný z rodičů dovolávat započtení částečného plnění vyživovací povinnosti k nezletilému dítěti učiněného před rozhodnutím o určení rozsahu vyživovací povinnosti, ať již soud - který rozhodoval o rozsahu vyživovací povinnosti - k takovému plnění nepřihlédl z jakýchkoli důvodů, nebo je započtl jakýmkoli způsobem.

Suspenzivní účinek odvolání nastává jen tehdy, bylo-li odvolání podáno k tomu oprávněnou osobou a v zákonem stanovené lhůtě.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze 17. 11. 1969, [8 Cz 32/69](#).)

Usnesením okresního soudu v Ústí nad Orlicí ze 7. 11. 1968 byl nařízen výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy povinného k vydobytí nedoplatku výživného ve výši 5994,- Kčs ke dni 31. 10. 1968 a běžného výživného po 550,-Kčs měsíčně (300,- Kčs pro nezl. M. a 250,- Kčs pro nezl. J.).

Povinný podal návrh na částečné zastavení výkonu rozhodnutí s odůvodněním, že již z části vyrovnal dlužné výživné jednak osobními platbami matce oprávněných, jednak poštovními poukázkami; včetně přídavků na děti zaplatil již částku 5915,- Kčs.

Okresní soud v Ústí nad Orlicí zamítl usnesení ze 6. 12. 1968 návrh povinného s tím, že je vázán rozhodnutím o určení výživného, jež tvoří podklad pro výkon rozhodnutí, a že nemůže brát zřetel na platby, které byly povinným zaplacené před vydáním rozhodnutí o určení výživného. K některým platbám učiněným po vydání tohoto rozhodnutí pak nelze přihlídnout vzhledem k tomu, že byly matkou oprávněných i soudem zúčtovány též na nezaplacené přídavky na děti. Jestliže se povinný domníval, že platby učiněné po 1. 7. 1967 měly být zúčtovány na jeho vyživovací povinnost určenou od tohoto data, měl to uplatnit v řízení o určení výživného před vydáním rozsudku ze dne 21. 5. 1968, nebo alespoň v odvolání proti tomuto rozsudku.

Dalším usnesením z 18. 12. 1968 zastavil okresní soud s účinností od 22. 11. 1968 výkon rozhodnutí pro další běžné výživné (rozsudek okresního soudu o rozvodu manželství účastníků a úpravě práv a povinností rodičů k nezl. dětem nabyt právní moci ze dne 22. 11. 1968) a plátcí mzdy uložil, aby od provádění dalších srážek podle tohoto výkonu rozhodnutí upustil, provedl-li srážky ve výši 6379,- Kčs.

K odvolání povinného změnil krajský soud v Hradci Králové usnesením z 12. 3. 1969 usnesení okresního soudu ze 6. 12. 1968 tak, že zastavil výkon rozhodnutí pro částku přesahující 3683,50 Kčs, a v důsledku toho dalším usnesením z téhož dne změnil i usnesení krajského soudu z 18. 12. 1968 (pokud jím byl stanoven nedoplatek výživného za dobu od 1. 7. 1967 do 21. 11. 1968) s tím, že plátce mzdy provede srážky ze mzdy povinného k úhradě běžného výživného za uvedenou dobu v celkové částce 4068,50 Kčs.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu, že byl oběma usneseními krajského soudu porušen zákon a zrušil je.

Z odůvodnění:

Podkladem pro výkon rozhodnutí je rozsudek okresního soudu v Ústí nad Orlicí z 21. 5. 1968, částečně změněný rozsudkem téhož soudu z téhož dne, jímž byla schválena dohoda rodičů; v obou případech šlo o úpravu práv a povinností rodičů k nezl. dětem podle § 50 odst. 1 zák. o rod. Podle těchto rozhodnutí byl nezl. J. ponechán dočasně ve výchově otce, kam před tím fakticky přešel, a to do 30. 6. 1968; jinak byly obě nezl. děti svěřeny do výchovy matky. Otec byl povinen přispívat na výživu nezl. M. 300,- Kčs a nezl. J. 250,- Kčs od 1. 7. 1967 do 12. 1. 1968, od 13. 1. 1968 pak jen na výživu nezl. M. 50,- Kčs měsíčně. Od 1. 7. 1968 (podle dohody rodičů se totiž první rozsudek „ponechává od 1. 7. 1968 v platnosti“) byl otec povinen přispívat na nezl. M. 300,- Kčs a na nezl. J. 250,- Kčs měsíčně.

Především - a to s ohledem na závěr krajského soudu, že pro dobu od 1. 7. 1968 do 27. 9. 1968 nebyla vůbec vyživovací povinnost otce k nezl. J. upravena a k nezl. M. jen částkou 50,- Kčs měsíčně - je nutno si ujasnit, kdy nabyt právní moci rozsudek okresního soudu z 21. 5. 1968, který byl podle soudem schválené dohody rodičů „ponechán v platnosti“. Jak vyplývá z protokolu o jednání, vzdali se oba rodiče oprávněného prostředku jak proti tomuto rozsudku, tak i proti rozsudku, jímž byla schválena jejich dohoda. Ovšem rozsudek okresního soudu musel být doručován i opatrovníku nezl. dětí (orgánu péče o děti ONV), který se předem odvolání nevzdal; toto doručení se stalo dne 31. 5. 1968, tzn. že rozsudek okresního soudu nabyt právní moci dne 16. 6. 1968.

Na tom nic nemění ani to, že proti prvnímu rozsudku okresního soudu podal otec - ač se oprávněného prostředku vzdal - odvolání, že o zamítnutí jeho odvolání bylo rozhodnuto teprve dne 18. 9. 1968 a

že usnesení krajského soudu o zamítnutí odvolání otce bylo doručeno až dne 27. 9. 1968. Vyvozuje-li krajský soud z data doručení tohoto usnesení o zamítnutí odvolání otce nějaké důsledky, činí tak neprávem.

S podáním odvolání je zásadně spjat dvojitý účinek: jednak suspenzivní (že se podáním odvolání odkládá právní moc a zpravidla i vykonatelnost rozhodnutí), jednak devolutivní (že odvolání není již oprávněn projednat soud prvního stupně, ale jen soud odvolací).

Ze znění § 206 odst. 1 o. s. ř. se však podává, že - má-li nastat suspenzivní účinek odvolání - musí být podáno odvolání k tomu oprávněnou osobou a v zákonem stanovené lhůtě. Přestože nedostatek legitimace k podání odvolání (při jeho vzdání se) či opožděnost podání odvolání mohou být zjištěny až v rámci odvolacího řízení, nelze z toho vyvozovat, že tam, kde podá odvolání osoba, jež k tomu není legitimována, či tam, kde dojde k podání odvolání až po uplynutí odvolací lhůty, bude mít odvolání suspenzivní účinek. Opožděně nebo neoprávněnou k tomu osobou podané odvolání bude nutno zamítnout podle § 218 odst. 1 písm. a), popř. písm. b) o. s. ř., avšak to nikterak neovlivní právní moc napadeného rozhodnutí soudu prvního stupně, která v takovém případě nastává bez ohledu na podané odvolání. Při opačném výkladu by totiž mohla být právní moc rozhodnutí suspendována kdykoli po vydání rozsudku bez jakéhokoli časového omezení a bez zřetele na okruh osob oprávněných k podání odvolání; a to jistě není možné.

Při výpočtu výše vyživovací povinnosti otce, zejména nedoplatků výživného, je nutno vycházet z toho, že za dobu od 1. 7. 1967 do 12. 1. 1968 byl otec povinen platit 550,- Kčs měsíčně, od 13. 1. 1968 do 30. 6. 1968 50,- Kčs měsíčně a od 1. 7. 1968 do 21. 11. 1968 (kdy nabyl právní moci rozsudek okresního soudu v Ústí nad Orlicí z 18. 10. 1968 o rozvodu manželství a úpravě práv a povinností rodičů k nezl. dětem pro dobu po rozvodu) opět 550 Kčs měsíčně. Z uvedeného vyplývá, že závěr krajského soudu, že pro dobu od 1. 7. 1968 do 27. 9. 1968 nebyla vůbec vyživovací povinnost otce k nezl. J. upravena a k nezl. M. jen částkou 50,- Kčs měsíčně, není v souladu s obsahem spisu.

Krajský soud vycházel dále ze zjištění, že povinný zaplatil dne 13. 12. 1967 a dne 13. 1. 1968 po 600,- Kčs, včetně přídavků na děti, že tedy zaplatil na vlastní výživné nezl. dětí částku 860,- Kčs. Vzhledem k tomu, že mělo jít o období, kdy matka nepečovala o nezl. J., nemohly být tyto platby zúčtovány na jeho výživu, ale pouze na výživu nezl. M. Krajský soud uvedl pak, že z rozsudku okresního soudu z 21. 5. 1968 nelze zjistit, že by uvedené platby byly zúčtovány na výživné před 1. 7. 1967, jak tvrdí matka, a že je nelze zúčtovat ani k úhradě dlužných přídavků na děti vzhledem k ustanovení § 73 o. z.; otec prý totiž určil platby na výživné a nikoli na přídavky na děti. I v tomto směru názor krajského soudu neobstojí.

Podle § 73 o. z., má-li splnit věřiteli dlužník několik dluhů a plnění nestačí na vyrovnání všech, je vyrovnán dluh, o němž dlužník při plnění prohlásí, že jej chce splnit. S poukazem na uvedené ustanovení se však nemůže žádný z rodičů dovolávat započtení částečného plnění vyživovací povinnosti k nezletilému dítěti učiněného před rozhodnutím o určení rozsahu vyživovací povinnosti (v daném případě před 21. 5. 1968), ať již soud, který o určení výživného rozhodoval, k takovému plnění nepřihlédl z jakýchkoli důvodů, nebo je započtel jakýmkoli způsobem (srov. § 268 odst. 1 písm. g) o. s. ř.: „po vydání rozhodnutí zaniklo právo jim přiznané“).

Znění prvního rozsudku okresního soudu je v tomto směru jasné; stanoví počátek vyživovací povinnosti dnem 1. 7. 1967, upravuje splácení dlužného výživného ke dni vydání rozsudku a nepočítá přitom se započtením žádné platby, ačkoli z přednesu obou rodičů při jednání bylo soudu známo, že po 1. 7. 1967 zaplatil otec částku 1200,- Kčs. Z odůvodnění rozhodnutí není sice zřejmé, zda uvedené platby byly zúčtovány na přídavky na děti či jiným způsobem, avšak tato skutečnost v řízení o výkon rozhodnutí nemůže být rozhodující. Krajský soud tedy pochybil, když v řízení o výkon rozhodnutí započtel otci na dlužné výživné částku 860,- Kčs.

Krajský soud svým rozhodnutím porušil tak zákon v ustanoveních § 268 odst. 1 písm. g) a odst. 2 o. s. ř.